

Intervenció en Psicologia de la Salut

Codi: 102593

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: María Teresa Gutiérrez Rosado

Correu electrònic: teresa.gutierrez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Lidia Segura Garcia

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Intervenció en Psicologia de la Salut és una assignatura optativa del Bloc A de la "Menció d'intervenció psicològica en qualitat de vida". S'imparteix 2n semestre de 4a curs per professores del Departament de Psicologia Clínica i de Salut especialistes en salut pública. L'assignatura aporta eines metodològiques i habilitats tècniques aplicades per a la prevenció i la promoció de la salut, des de perspectives de la psicologia positiva, models salutogènics i de determinants socials de la salut. A més desenvolupa àmpliament la prevenció en conductes addictives. Inclou tres blocs temàtics:

a) Bases conceptuals i metodològiques, amb èmfasis en el desenvolupament de les fortaleces humanes des de la psicologia positiva, l'aprofundiment en el concepte de benestar en contraposició a qualitat de vida, les estratègies de prevenció i promoció de la salut més rellevants i el disseny i avaluació de programa com a metodologia bàsica per a fer intervencions comunitàries en prevenció i promoció de la salut.

b) Habilitats per a la vida que contribueixen al desenvolupament de competències molt útils per a mantenir la salut i el benestar i que solen formar part dels programes de prevenció i promoció de la salut com: la intel·ligència emocional, l'autoestima, el Mindfulness.

c) Aplicacions preventives en les conductes addictives i altres problemes de salut, amb èmfasi en addiccions a substàncies i comportamentals i programes innovadors de prescripció social per a diversos problemes de salut.

En finalitzar l'assignatura, l'estudiant serà capaç de:

- Reconèixer els determinants de la salut.
- Comprendre les relacions entre comportament, salut i malaltia.
- Conèixer els fonaments teòrics i metodològics en diferents àmbits aplicats.
- Adquirir habilitats bàsiques per desenvolupar programes de salut.
- Adquirir habilitats bàsiques per analitzar i modificar conductes.
- Identificar les competències dels diferents professionals de la salut
- Treballar en equip.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Comunicar-se eficaçment, fent ús dels mitjans apropiats (orals, escrits o audiovisuals), tenint en compte la diversitat i tots aquells elements que puguin facilitar o dificultar la comunicació.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes de tractament i intervenció en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Planificar l'avaluació dels programes d'intervenció.
- Proposar i negociar les prioritats, les metes i els objectius de la intervenció amb els destinataris.
- Reconèixer els determinants i els factors de risc per a la salut, i també la interacció entre la persona i el seu entorn físic i social.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.
- Treballar en equip.
- Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament programes i intervencions publicades.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Aplicar programes i intervencions en problemes de salut en situacions simulades o de forma supervisada.
4. Descriure el procediment bàsic d'administració de les tècniques i les intervencions en psicologia de la salut.
5. Descriure les diferents metodologies i instruments d'avaluació d'intervencions en psicologia de la salut, les seves qualitats i els àmbits d'aplicació.
6. Diferenciar les implicacions psicosocials dels principals problemes de salut, els seus determinants, les seves tendències epidemiològiques i el seu pronòstic.
7. Discriminar les principals dades d'evidència sobre l'eficàcia dels diferents programes i intervencions en psicologia de la salut.
8. Distingir els diferents àmbits aplicats de l'avaluació i la intervenció psicològica en problemes de salut.
9. Exposar les principals característiques de la comunicació efectiva entre professionals i destinataris en l'àmbit de la salut.
10. Identificar els passos i etapes de l'avaluació de programes en l'àmbit de la salut.
11. Identificar els principals determinants psicològics que afecten el desenvolupament de problemes de salut i el procés per a fer-hi front.
12. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
13. Identificar les principals tècniques d'intervenció en psicologia de la salut en diferents contextos.
14. Identificar necessitats d'intervenció en problemes de salut en diferents contextos aplicats.

15. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
16. Practicar l'establiment d'objectius terapèutics en contextos simulats.
17. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
18. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
19. Reconèixer els fonaments de la comunicació emocional.
20. Reconèixer les diferents aplicacions i indicacions de les tècniques i programes d'intervenció en psicologia de la salut.
21. Treballar en equip.
22. Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.
23. Valorar les limitacions pràctiques i ètiques del propi camp aplicat.

Continguts

BASES CONCEPTUALS i METODOLÒGIQUES

Tema 1. Psicologia positiva, qualitat de vida i benestar psicològic.

Tema 2. Perspectiva interseccional en promoció de la salut.

Tema 3. Disseny i planificació de programes de salut.

Tema 4. Avaluació de programes de salut

HABILITATS PER A LA VIDA

Tema 5: Consciència plena (Mindfulness)

Tema 6. Entrevista motivacional

Tema 7. Intel·ligència emocional

Tema 8: Autoestima

APLICACIONS

Tema 9. Prevenció d'addiccions a substàncies

Tema 10. Prevenció d'addiccions comportamentals

Tema 11. Programes de prescripció social

SEMINARIS:

- Disseny d'un programa per a millorar la salut I, II i III.
- Taller de Mindfulness i benestar emocional
- Taller d'introducció a l'entrevista motivacional I i II

Metodologia

La metodologia de treball combinarà tècniques didàctiques tradicionals amb metodologies més actives:

Dirigides:

- Classes magistrals.
- Seminaris d'anàlisi i debat sobre la base de la lectura, síntesi i valoració crítica d'articles i de guia i tutorització del treball en grup.

Supervisades:

- Tutories programades amb el professorat per la revisió d'activitats dirigides.

Autònomes:

- Consultes bibliogràfiques i documentals.
- Lectura comprensiva de referències específiques.
- Preparació exposició oral d'articles.
- Realització de un treball en grup, poster i exposició oral.

- Estudi.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral	24	0,96	4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20
Seminaris d'anàlisi i debat	12	0,48	1, 2, 3, 4, 8, 9, 13, 14, 16, 20, 21, 22, 23
Tipus: Supervisades			
Tutories	12	0,48	3, 21
Tipus: Autònomes			
Estudi	48	1,92	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 23
Lectura de textos	22	0,88	6, 7, 10, 11, 23
Realització treballs	24	0,96	1, 3, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 22, 23

Avaluació

A més d'aquestes indicacions pots consultar les [pautes d'avaluació de la Facultat](#).

AVALUACIÓ CONTÍNUA. Les evidències d'aprenentatge

Evidència	Descripció	Autoria	Pes (%)	Format	Via de presentació	Temporització
Ev1a	Prova tipus test	individual	25%	escrit	presencial	Setmana 9
Ev1b	Prova tipus test	individual	25%	escrit	presencial	Setmana 19
Ev2	Defensa oral d'un article	Individual o grup de 2	20%	oral i escrit	Presencial/ Moodle	Triar tema i setmana
Ev3a	Exposició-Pòster del programa	grup de 3	10%	Oral i escrit	Presencial/ Moodle	Setmanes 14 o 16

Ev3b	Informe del programa	grup de 3	20%	escrit	Presencial/ Moodle	Setmanes 16
------	----------------------	-----------	-----	--------	-----------------------	-------------

- Ev1 (a i b): Proves parcials de resposta múltiple tipus test de 40 preguntes aproximades, amb quatre alternatives de resposta i una correcta. La penalització que s'aplica a la correcció de la prova és d'1/3, és a dir, per cada 3 preguntes incorrectes s'elimina 1 pregunta correcta. L'examen inclourà entre 5-6 preguntes de cada tema i 2-3 de cada seminari impartit.
- Ev2: Exposició resumida d'un article vinculat a cada tema de teoria, individual o en grup de 2 persones. S'avalua la defensa pública (15'), la generació de debat i la presentació com a evidència.
- Ev3(a i b): Treball en grups sobre el disseny, planificació i avaluació d'un programa de salut. Aquest treball inclou una exposició oral en format pòster. (Ev3a) i un informe escrit (Ev3b).

NOTAFINAL és la suma ponderada de totes les evidències: $[(Ev1a*0,25)+ (Ev1b*0,25)+(Ev2*0,2)+(Ev3a*0,1)+(Ev3b*0,2)]$

Definició d'assignatura superada en l'avaluació continuada: implica la presentació mínima de 3 evidències, sent obligatòria la presentació de la Ev1a i Ev1b, i nota final igual o superior a 5 sobre 10. En cas de no assolir aquests requisits, la nota màxima a consignar a l'expedient acadèmic serà de 4.5 punts. No es poden establir sistemes per millorar la qualificació final a l'avaluació continua.

Descripció del sistema de recuperació final: Podrà optar l'estudiant que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i hagin presentat evidències amb un pes d'almenys 2/3 del total

- Evidències recuperables: Ev1a i/o Ev1b.
- Evidències excloses de recuperació: EV2, Ev3a i Ev3b
- Assignatura superada: nota final ponderada igual o superior a 5 sobre 10.

Definició estudiantat no-avaluable: lliurament evidències amb un pes inferior al 40%

No es preveuen proves de síntesis per a persones amb 2a matrícula o posteriors.

AVALUACIÓ ÚNICA. Les evidències d'aprenentatge

Evidència	Descripció	Pes (%)	Format	Hores (acte presencial)	Temporització
Ev-a	Prova tipus test	40%	escrit	2 hores	Setmana 19
Ev-b	Prova de pregunta oberta	30%	escrit	1 hora	Setmana 19
Ev-c	Defensa oral d'un Programa	30%	oral i escrit	30 minuts	Setmana 19

- L'avaluació única es realitzarà en el mateix dia i lloc que la prova del segon període avaluatiu de l'assignatura. S'avaluaran tots els continguts de l'assignatura.
- Inclou una prova tipus test (80 preguntes aproximadament), una prova de pregunta oberta i resposta curta (10 preguntes aproximadament) i la defensa en 15' i 10' de preguntes sobre el programa de prevenció o promoció de la salut desenvolupat. Es lliurarà el pòster utilitzat per a la defensa. La durada pot ser de 3,5-4 hores aproximadament.
- La nota final de l'assignatura s'obtindrà tal com s'ha descrit en l'avaluació continuada.

- S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que el de l'avaluació continuada
- Les evidències recuperables son Eva y/oEvb.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev1a	25%	1,5	0,06	4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 16, 19, 20, 23
Ev1b	25%	1,5	0,06	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 20, 23
Ev2	20%	1	0,04	1, 2, 7, 9, 12, 20, 21, 22, 23
Ev3a	10%	2	0,08	2, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 21, 22, 23
Ev3b	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23

Bibliografia

- Arcaya, L.A. y Subramanian, V.S. (2015). Desigualdades en salud: definiciones, conceptos y teorías. *Revista Panamericana de Salud Pública* 38(4), 261-271.
- Anguera, M.T., Chacón, S. y Blanco, A (2008). Evaluación de programas sociales y sanitarios. Madrid: Síntesis.
- Borrell C, Díez E, Morrison J, Camprubí L. (2012). Las desigualdades en salud a nivel urbano y las medidas efectivas para reducir las. Barcelona: Proyectos Medea e IneqCities.
- Bizquera, R. (coord.) (2012). Cómo educar las emociones? La inteligencia emocional en la infancia y adolescencia. Cuadernos Faro, Observatorio de la salud de la infancia y adolescencia. Hospital de Sant Joan de Deu.
- Echeburúa, E., Labrador, F.J. y Becoña, E. (2009). Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes. Madrid: Pirámide.
- Forshaw, M. & Sheffield D. (2013). Health Psychology in Action. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Marks, D.F., Murray, M., Evans, B. y Vida Estacio, E. (2018) Health Psychology. Theory, Research and Practice. London: Sage. (5ª edición).
- Miller, W. R., & Rollnick, S. (2009). Ten things that motivational interviewing is not. *Behavioural and cognitive psychotherapy*, 37(2), 129-140. <https://doi.org/10.1017/S1352465809005128>
- Morgado, I.(2010). Emociones e inteligencia social. Barcelona: Ariel.
- Monográfico (2018). The Journal of Positive Psychology. Dedicated to furthering research and promoting good practice.
- Simón, V. (2015). Mindfulness: una perspectiva psicobiológica An. R. Acad. Med. Comunitat Valenciana, 16. Disponible on-line. https://www.uv.es/ramcv/2015/6_01_052_Vicente_Simon_txt.pdf
- Vazquez, C. y Hervás, G. (Coords.) (2009). La ciencia del bienestar. Fundamentos de psicología positiva. Madrid: Alianza Editorial

Programari

No és necessari